

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

ATZINUMS
pārbaudes lietā Nr. 2024-67-26AB
Rīgā

25.11.2024.

Nr. 6-6/53

Ministru prezidentei
Evikai Siliņai
pasts@mk.gov.lv

[Personai A]
[e-pasta adrese]

[Amatpersonai]
[e-pasta adrese]

Par diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu dzimuma dēļ

Tiesībsargs ir izskatījis pārbaudes lietu Nr. 2024-67-26AB, pamatojoties uz [personas A] (turpmāk – Iesniedzēja) iesniegumu¹ (turpmāk – Iesniegums) par iespējamu diskrimināciju dzimuma dēļ [..] gada [..] decembrī notikušajā [Iestādes] sanāksmē (turpmāk – Sanāksme) par [Iestādes] izstrādāto Informatīvo ziņojumu [..] (turpmāk – Ziņojums).

Iesniegumā norādīts, ka Sanāksmes laikā Iesniedzēja saskārās ar emocionālu vardarbību no [Amatpersonas] puses, kas aizskāra Iesniedzējas godu un cieņu un diskriminēja Iesniedzēju kā sievieti. Emocionālā vardarbība izpaudās kā dusmu izvirdums, kliegšana, roku vicināšana un sišana pret galdu, vairākkārt izkļiedzot Iesniedzējas vārdu, draudu izteikšana, apsūkāšanās un pazemošana. Iesniegumā pausts viedoklis, ka [Amatpersonas] izteikumi saistīti ar Iesniedzējas kā sievietes diskriminēšanu, jo vīriešu dzimuma pārstāvim minētie izteikumi netika veltīti un, visticamāk, netiktu veltīti.

¹ Tiesībsarga birojā reģistrēts 05.01.2024. ar Nr. 17, ar papildus informāciju, kas Tiesībsarga birojā reģistrēta 06.03.2024. ar Nr. 6-1/181

Tiesībsargs, pamatojoties uz Tiesībsarga likuma 11. panta otro punktu, sekmē vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanu un jebkāda veida diskriminācijas novēršanu. Atbilstoši Tiesībsarga likuma 13. panta 11. punktam, tiesībsargs vērsās pie [Amatpersonas] ar aicinājumu sniegt informāciju par Sanāksmē notikušo, kā arī organizēja individuālas tiešsaistes intervijas ar Sanāksmes dalībniekiem.

I Tiesiskie un faktiskie apstākļi

[1] [Amatpersonas] sniegtā informācija²

Sanāksmē notika “profesionāla emocionāla diskusija” par apgrūtināto sadarbību un liktajiem šķēršļiem Ziņojuma izstrādē, jo Iesniedzēja īstenoja apmelojošu kampaņu, dažādos veidos vērsties pret [amatpersonu], nolūkā panākt Ziņojuma apturēšanu.

Pirms Iesnieguma tiesībsargam Iesniedzēja jau bija vērsusies pie medijiem ar nepatiesu informāciju un pārspīlējumiem par Sanāksmē notikušo konfliktu starp Iesniedzēju un [amatpersonu] (turpmāk – Konflikts), piesaucot it kā izskanējušus un pret Iesniedzēju, kā sievieti, māti un latvieti, vērstus draudus un apvainojumus. Iesniedzējas rīcība, norādot uz savu tautību, labi zinot, ka [Amatpersonai] ir cita etniskā piederība, ir vēsta pret [amatpersonu], kā citas tautības pārstāvi, un satur etniskā naida kurināšanas pazīmes, un veikta mērķtiecīgi, lai izsauktu naidu un izraisītu plašu rezonansi. Minētais sasniedza mērķi, jo [Amatpersona] ir saņēmis etniski aizskarošas e-pasta vēstules.

Sanāksmes audio ieraksta un protokola nosūtīšana tiesībsargam nav iespējama, jo audio ieraksts ir dzēsts, savukārt protokols netika sastādīts.³ Tika sniegta vispārīga informācija par Sanāksmes dalībniekiem. Sanāksmē bija tikai viens darba kārtības jautājums – izskatīt atzinumus par Ziņojumu.

2024. gada 21. februārī⁴ tiesībsargs lūdza [amatpersonu] precizēt Atbildes saturu, kā arī iesniegt [Amatpersonas] e-pastā saņemtās vēstules ar etniski aizskarošo saturu. Atbilde netika saņemta.

---

² [Iestādes] 06.02.2024. vēstule Nr. 01-15.1/487 (Tiesībsarga birojā reģistrēta 06.02.2024. ar Nr. 6-1/84)

³ Atbildē skaidrots, ka Ministru kabineta 2021. gada 7. septembra noteikumi Nr. 606 “Ministru kabineta kārtības rullis” neparedz sanāksmju protokolēšanu un audio ierakstu veikšanu. Audio ieraksts veikts nolūkā korekti atspoguļot izziņā precizējamo informāciju, pēc kā tas dzēsts, jo sasniegts datu apstrādēs nolūks un zudis datu glabāšanas tiesiskais pamats.

⁴ Tiesībsarga 21.02.2024. vēstulē ar Nr. 6-1/122

[2] Citu Sanāksmes dalībnieku sniegtā informācija

Ņemot vērā, ka Sanāksmes audio ieraksts nebija pieejams, tiesībsargs, laika posmā no 2024. gada 27. februāra līdz 2024. gada 15. martam, *Microsoft Teams* platformā organizēja tiešsaistes individuālās intervijas (turpmāk – intervijas), lai noskaidrotu informāciju par Sanāksmes gaitu un Konfliktu. Uzaicinājumi intervijām tika nosūtīti Sanāksmē pārstāvēto institūciju un organizāciju dalībniekiem, izņemot tām institūcijām/organizācijām, kas pārstāvēja Konfliktā iesaistītās puses. Tiesībsarga uzaicinājumam atsaucās divpadsmit personas (turpmāk – respondenti) – sešas sievietes, seši vīrieši gan no publiskā, gan privātā sektora. Visiem respondentiem tika uzdoti vienādi jautājumi⁵. Visas intervijas tika ierakstītas.⁶

Interviju laikā respondenti, cita starpā, sniedza arī ar Konfliktu nesaistītu informāciju, kurai nav nozīmes konkrētajā pārbaudes lietā, līdz ar to atzinumā tiks atspoguļota tikai tā respondentu sniegtā informācija, kas nozīmīga, vērtējot iespējamās diskriminācijas gadījumu. Ņemot vērā interviju anonimitāti, respondentu sniegtā informācija tiks atspoguļota kā statistika, neatklājot respondentu personas datus un pārstāvētās institūcijas.

[2.1] Respondentu sniegtā informācija, brīvā formā raksturojot Sanāksmes gaitu

Septiņi no divpadsmit respondentiem norādīja uz līdzīgu notikumu secību Sanāksmē, proti – [Amatpersona] atklāja Sanāksmi, tad izteicās pārstāvis no [..], izsakot iebildumus un kritiku par Ziņojuma saskaņošanas gaitu, kam pievienojās lesniedzēja, kam, savukārt, sekoja [Amatpersonas] emocionāla reakcija. Pēc Konflikta Sanāksme turpinājās, izskatot jautājumus par Ziņojumu. Pārējie pieci respondenti sniedza vispārīgu informāciju par to, ka Sanāksmes sākumā notika Konflikts, nesniedzot detalizētu informāciju.

⁵ Interviju sākumā respondenti tika aicināti brīvā formā raksturot Sanāksmes gaitu un notikumus. Pēcāk respondentiem tika uzdoti sekojoši jautājumi: 1) Lūdzu raksturojiet Ziņojuma izstrādes un saskaņošanas gaitu pirms Sanāksmes (piemēram, kāds bija [Iestādes] komunikācijas stils u.tml.); 2) Kā notika uzaicinājumu sūtīšana uz Sanāksmi – vai tie kādā veidā atšķīrās no ierastās kārtības?; 3) Vai un kādā veidā Ziņojuma izstrāde un saskaņošana tika ietekmēta no mediju puses?; 4) Kuri bija aktīvākie dalībnieki, kas iesaistījās Ziņojuma izstrādes procesā, publiski paužot viedokli medijos un dažādās organizācijās? Kāds bija šo personu komunikācijas stils?; 5) Kas vadīja Sanāksmi?; 6) Kāda bija sieviešu/vīriešu proporcija Sanāksmē?; 7) Vai ikvienam Sanāksmē tika dotas vienlīdzīgas iespējas izteikties?; 8) Vai Sanāksmē tika pausta kāda īpaša attieksme pret kādu no dzimumiem?; 9) Vai Sanāksmē notika kāds konflikts? Starp kuriem dalībniekiem un kādēļ?; 10) Lūdzu norādiet, kādus apgalvojumus vai izteikumus viena otrai veltīja konfliktējošās puses. Vai no [Amatpersonas] puses bija novērojamas sekojošas darbības: a) dusmu izvirdums; b) kliegšana; c) roku vicināšana; d) roku sišana pret galdu; e) apgalvojumi par to, ka zina, kur lesniedzēja iet, ko dara, ar ko tiekas un kam raksta vēstules; f) rupji, aizskaroši vārdi; g) draudi; 11) Vai Konflikta puses Sanāksmes laikā skaidroja savas rīcības iemeslu un kāds tas bija?; 12) Kas notika pēc Konflikta?

⁶ Ieraksti tiek dzēsti pēc pārbaudes lietas pabeigšanas. Tiesībsarga piezīme.

[2.2] Sniegtā informācija par dzimumu līdztiesību⁷

Visi respondenti norādīja, ka uzaicinātās institūcijas/organizācijas pašas varēja izvēlēties, kuru pārstāvi sūtīt uz Sanāksmi, proti, [Iestādes] uzaicinājums uz Sanāksmi nesaturēja nekādus īpašus uzstādījumus Sanāksmes dalībniekiem vai to dzimumam.

Raksturojot sieviešu/vīriešu proporciju Sanāksmē, visi respondenti norādīja, ka dzimumu proporcija bija līdzīga, bez ievērojamas kāda dzimuma dominances. Papildus, trīs respondenti norādīja, ka Sanāksmē varētu būt bijis vairāk vīriešu, un trīs respondenti norādīja, ka Sanāksmē varētu būt bijis vairāk sieviešu.

Vienlīdzīgas tiesības izteikties Sanāksmes laikā apstiprināja vienpadsmit respondenti, tostarp atbildot arī ar formulējumiem “absolūti” un “viennozīmīgi”, kā arī, trīs no minētajiem vienpadsmit respondentiem uz jautājumu atbildēja ar papildus komentāru, ka jebkurš, kurš vēlējas, varēja izteikties. Savukārt viens respondents uz jautājumu atbildēja noraidoši, paskaidrojot, ka neviens Sanāksmē īsti nevarēja izteikties, jo [Amatpersona] nevienā neklausījās.

Īpaši labvēlīgāku attieksmi pret kādu no dzimumiem Sanāksmes laikā nebija novērojis neviens no respondentiem.

[2.3] Respondentu atbildes par gatavošanos Sanāksmei⁸

Seši respondenti norādīja, ka Ziņojums bija sens, 2023. gada beigās tika izskatīta tā saīsinātā versija. Viens respondents norādīja uz iesaistīšanos Ziņojuma saskaņošanā neilgu brīdi pirms Sanāksmes. Viena respondenta komentārs neskāra šī atzinuma tvērumu. Četri respondenti norādīja uz Ziņojuma saskaņošanu Tiesību aktu portālā vai arī sniedza informāciju, ka papildus notika saskaņošana, izmantojot e-pastus.

Papildus iepriekš norādītajam, astoņi respondenti informēja, ka gatavošanās Sanāksmei bija sasteigta, t.i., netika dots pietiekami ilgs laiks, lai iepazītos ar citu institūciju sniegtajiem priekšlikumiem, kā arī nebija skaidrs, vai Sanāksme notiks attālināti vai klātienē.

⁷ Atbildot uz jautājumiem: 2)Kā notika uzaicinājumu sūtīšana uz Sanāksmi – vai tie kādā veidā atšķīrās no ierastās kārtības?; 6)Kāda bija sieviešu/vīriešu proporcija Sanāksmē?; 7)Vai ikvienam Sanāksmē tika dotas vienlīdzīgas iespējas izteikties?; 8)Vai Sanāksmē tika pausta kāda īpaša attieksme pret kādu no dzimumiem?

⁸ Atbildot uz jautājumiem: 1) Lūdzu raksturojiet Ziņojuma izstrādes un saskaņošanas gaitu pirms Sanāksmes (piemēram, kāds bija [Iestādes] komunikācijas stils u.tml.); 3)Vai un kādā veidā Ziņojuma izstrāde un saskaņošana tika ietekmēta no mediju puses?; 4)Kuri bija aktīvākie dalībnieki, kas iesaistījās Ziņojuma izstrādes procesā, publiski paužot viedokli medijos un dažādās organizācijās? Kāds bija šo personu komunikācijas stils?

Attiecībā uz medijos izskanējušo informāciju par Ziņojumu vai tā saturu, respondentu atbildes bija dažādas. Septiņi respondenti norādīja, ka medijos šim jautājumam nebija pievērsuši uzmanību vai neatcerējās. Trīs respondenti vispārīgi norādīja, ka medijos [jautājums] tika atspoguļots. Viens respondents norādīja, ka informācija medijos bija vairāk atspoguļota kā sensāciju meklēšana. Viens norādīja, ka visa komunikācija par Ziņojumu notika caur medijiem.

Attiecībā par aktīvākajiem dalībniekiem pirms Sanāksmes (Ziņojuma saskaņošanas posms), pieciem respondentiem bija grūti komentēt, divi sniedza ar šī atzinuma tvērumu nesaistītu informāciju, trīs respondenti norādīja, ka Ziņojumu skatīja tikai savas kompetences ietvaros, divi respondenti norādīja, ka [...] nozare kopumā ir aktīva tajos jautājumos, kas to skar, tai skaitā lesniedzēja.

[2.4] Respondentu atbildes uz jautājumiem par Konflikta cēloni

Visi divpadsmit respondenti apstiprināja, ka Sanāksmes sākumā notika Konflikts. Visi divpadsmit respondenti norādīja, ka tajā bija iesaistītas divas personas – lesniedzēja un [Amatpersona].

Visi divpadsmit respondenti norādīja, ka Konflikta cēlonis ir kāds apstāklis vai notikums “ārpus” Sanāksmes. Papildus tika skaidrots, ka Konflikta cēlonis varētu būt kāds “konflikts”, “priekšvēsture” pirms Sanāksmes, saistībā ar kādu nozares pārstāvju aizmugurēju vai negodprātīgu rīcību pret [Iestādes] ieceri un Ziņojumu. Tika sniegti arī dažādi papildus komentāri minētajam, piemēram – divi respondenti precizēja, ka Konflikta cēlonis saistāms ar [...] nozares rīcību pret Ziņojumu, viens respondents norādīja, ka Konflikta cēlonis varētu būt saistīts ar lesniedzējas vai tās pārstāvētās organizācijas rīcību, pretdarbojoties [Iestādes] iecerei un Ziņojumam un viens respondents norādīja, ka cēlonis ir [Amatpersonas] personīga nepatika pret lesniedzēju par to, ko kāds cits dara.

Piemēri:

“(..) un to varēja redzēt arī pirms tam no medijiem, kur [Amatpersona] ir atsaucies uz neētisku lobiju. Konflikts nebija radies Sanāksmē, tas tikai kļuva “skaļš” Sanāksmē.”

“(..) sievietes, mātes, latvietes vispār netika pieminētas – jautājums ir par [...] industriju un [...], un tur nav saistības ar dzimumu.”

“Tā bija diskusija paaugstinātos toņos. Sāka [...] ministrijas pārstāvis ar kritiku par Ziņojuma saskaņošanas procesu, kam lesniedzēja pievienojās – skaļi, skaidri, lai visi saprastu, ka viņai kaut kas nepatīk. Lai arī iebildumi bija profesionāli, tomēr jautājums ir – kādā tonī viņa tos pateica. Tad

[Amatpersona] – sašutis, dusmīgs, iesniedzējai norādīja, ka Ziņojums nav nekas jauns, ko iesniedzēja nezina, un ka nozare ir pret viņu. Neatceros precīzi, bet bija teikts: “[Persona A], es zinu, ko tu dari man aiz muguras”, uz ko iesniedzēja jautāja: “Es personīgi?”, un [Amatpersona] atbildēja: “Jā, Tu!”, vēlāk precizēja: “Tevis pārstāvētā organizācija”. Rupji vārdi nebija.”

Interviju laikā deviņi respondenti, cita starpā, komentēja arī **iesniedzējas runas stilu** Sanāksmē – a) seši respondenti to raksturoja negatīvi – “smīkņājošs”, “skaļš, skaidrs, lai visi saprot, ka viņai kaut kas nepatīk”, “tonis nebija atbilstošs”, “asāks, neapmierinātāks tonis”, “provocējošs, pārmetošs un uzbrūkošs” un “emocionāls”; b) viens respondents norādīja, ka iesniedzējas tonis bija “pilnīgi mierīgs”; c) divi respondenti norādīja, ka iesniedzējas tonis bija “ierasts”.

[2.5] Respondentu atbildes par Konfliktu un [Amatpersonas] emocionālo reakciju

Dusmu izvirzīšanu no [Amatpersonas] puses apstiprināja pieci respondenti no divpadsmit, turklāt viens no tiem [Amatpersonas] rīcību raksturoja kā “morālu izvarošanu”, paskaidrojot – “(..) notika iebiedēšana, draudu izteikšana, kliegšana. [Amatpersona] runāja izmantojot varas pozīciju.

[Amatpersona] runāja no spēka pozīcijas. [Amatpersona] teica: “Es zinu, ko Jūs darāt man aiz muguras (..) es par Jums visu zinu, man viss ir skaidrs (..) es iešu uz priekšu, man vienalga ko Jūs domājat (..) kā Jums vispār nav kauns sēdēt pie šī galda.”

Pārējie septiņi respondenti nepiekrita formulējumam “dusmu izvirzīšanu”, paskaidrojot, ka tas ir subjektīvi interpretējams jēdziens, un [Amatpersonas] reakciju raksturoja kā “skaļāka balss, niknāka seja”, “kontrolētas dusmas”, “asa neapmierinātības izteikšana”, “emocionāla reakcija”.

Kliegšanu no [Amatpersonas] puses apstiprināja trīs respondenti, noraidīja septiņi respondenti (paskaidrojot, ka [Amatpersona] “vienkārši skaļi runāja”, “paaugstināja toni”, “runāja emocionāli”, “īstenoja skaļu retoriku, bet ne kliegšanu”) un raksturoja ar vārdiem “skaļa retorika” vai “ļoti paaugstināts tonis” – divi respondenti. Arī attiecībā uz kliegšanu lielākā daļa respondentu norādīja, ka sniedz savu subjektīvo viedokli.

Roku vicināšanu no [Amatpersonas] puses apstiprināja astoņi respondenti, noraidīja divi respondenti un norādīja, ka neatceras – divi respondenti. No respondentiem, kas roku vicināšanu apstiprināja – pieci precizēja, ka tā drīzāk bija žestikulācija teiktā uzsvēršanai un nebija vērsta pret iesniedzēju, savukārt divi norādīja, ka tā bija tieši un agresīvi vērsta pret iesniedzēju. Viens no minētajiem respondentiem skaidroja: “Jā, viņš bija pārliecīgs pāri galdam. Uzbrūkoša ķermeņa

valoda tieši pret Iesniedzēju vērsta. (..) Tas bija pret Iesniedzēju, jo visus teikumus iesāka ar Iesniedzējas vārdu.”

Roku sišanu pret galdu no [Amatpersonas] puses apstiprināja septiņi respondenti, noraidīja divi respondenti, nepamanīja viens respondents un norādīja, ka neatceras – divi respondenti.

No septiņiem respondentiem, kas apstiprināja roku sišanu pret galdu – viens norādīja, ka [Amatpersona] agresīvi sita ar dūri pa galdu un tas bija vērsts pret Iesniedzēju, viens norādīja, ka sita ar plaukstu pa galdu, un tas bija vērsts pret Iesniedzēju, savukārt pieci respondenti paskaidroja, ka [Amatpersona] “vienreiz uzsitā pa galdu ar plaukstu”, “ar pirkstu bakstīja galdu”, “uzsitā ar pirkstu” “uzsitā ar plaukstu”, un tas nebija vērsts pret Iesniedzēju.

Apgalvojumus, ka [Amatpersona] zina kur Iesniedzēja iet, ar ko tiekas un kam raksta vēstules apstiprināja deviņi respondenti, noraidīja viens respondents un neatcerējās divi respondenti. Vienlaikus, no respondentiem, kas minēto apgalvojumu izteikšanu no [Amatpersonas] puses apstiprināja, seši arī uzreiz precizēja savu atbildi un paskaidroja, ka apgalvojumi tika izteikti noteiktā kontekstā – proti, par Iesniedzējas rīcību ārpus Sanāksmes, saistībā ar [Iestādes] ieceri un Ziņojumu, nevis par Iesniedzējas privāto dzīvi.

Rupju, apvainojošu vārdu lietošanu no [Amatpersonas] puses noraidīja visi respondenti, turklāt pieci no tiem īpaši uzsvēra, ka [Amatpersonas] rīcība un izteikumi nekādā veidā nebija vērsti pret sievietēm, mātēm, latvietēm un nesaskatīja nekāda veida diskrimināciju [Amatpersonas] rīcībā.

Draudu izteikšanu Sanāksmes laikā komentēja septiņi respondenti, norādot, ka tie tika izteikti kā [Amatpersonas] vēlme vērsties drošības iestādēs par Iesniedzējas vai kādu organizāciju rīcību (divi respondenti papildus minēja arī, ka [Amatpersona] Sanāksmē bija izteicies par draudiem viņam pašam vai ģimenei). Divi respondenti noraidīja draudu izteikšanu Sanāksmē. Trīs respondenti norādīja, ka draudu izteikšanu Sanāksmē neatceras.

Atbildot uz jautājumu par to, **vai Konflikta puses skaidroja savas rīcības iemeslu** tika saņemtas sekojošas atbildes: a) seši respondenti norādīja, ka [Amatpersona] savu emocionālo reakciju saistīja ar kādu personu pret darbību Ziņojumam un Iesniedzējas rīcību saistībā ar to; b) viens respondents norādīja, ka abas Konflikta puses vienkārši atsaucās uz sava darba darīšanu; c) viens respondents norādīja, ka Konflikta iemesls, iespējams, bijis draudi [Amatpersonai] vai viņa ģimenei; e) četri respondenti norādīja vien to, ka [Amatpersona] atvainojās.

Kopumā interviju laikā uz **[Amatpersonas] atvairošanos** pēc Konflikta norādīja deviņi respondenti no divpadsmit.

Par Sanāksmes gaitu pēc Konflikta desmit respondenti norādīja, ka Sanāksme turpinājās ierastā kārtībā, konstruktīvi, produktīvi, tika izteikti un izskatīti iebildumi un nebija sajūta, ka nevarētu izteikties (četri respondenti uzsvēra, ka izteicās arī sievietes). Savukārt divi respondenti norādīja, ka pēc Konflikta bija sajūta, ka nevar izteikties, jo bija bail saņemt uzbrukumu no [Amatpersonas] un bija sajūta, ka jebkura kritika var tikt noraidīta – viens no šiem respondentiem norādīja arī, ka pēc Konflikta izteicās tikai vīrieši un Iesniedzēja, un respondents bija pārsteigts, ka Iesniedzēja bija spējīga konstruktīvi un pēc būtības “pa punktiem” sekot līdz Ziņojumam un iesaistīties.

Par Sanāksmes ilgumu interviju laikā izteicās četri respondenti – visi norādīja, ka Sanāksmes ilgums bija līdz vienai stundai. **Par Konflikta ilgumu** interviju laikā izteicās septiņi respondenti – a) viens norādīja, ka Konflikts ilga vienu minūti, b) viens norādīja, ka Konflikts ilga “pāris minūtes”, c) divi norādīja, ka Konflikts ilga trīs līdz piecas minūtes, d) divi norādīja, ka Konflikts ilga piecas līdz desmit minūtes, e) viens norādīja, ka Konflikta ilgums bija 10 minūtes (ieskaitot laiku, kad Iesniedzēja izteica kritiku par Ziņojumu).

II Normatīvais regulējums

[3] Diskriminācijas aizliegums

Latvijas Republikas Satversmes⁹ (turpmāk – Satversme) 91. pants noteic: “Visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas.”

Satversmes 91. panta otrais teikums paredz diskriminācijas aizliegumu, vienlaikus neuzskaitot diskriminācijas kritērijus – tie pantā “jāielasa”, izmantojot tiesību normu interpretācijas metodes.¹⁰ Satversmes tiesa ir atzinusi, ka dzimums ir viens no Satversmes 91. panta saturā ietilpstošajiem diskriminācijas kritērijiem.¹¹

⁹ [Latvijas Republikas Satversme](#). Pieņemta 15.02.1922., stājas spēkā 07.11.1922.

¹⁰ Satversmes tiesas 23.04.2019. sprieduma lietā Nr.2018-12-01, 21. punkts

¹¹ Satversmes tiesas 07.11.2019. sprieduma lietā Nr.2018-25-01, 17.punkts

[4] Emocionālā vardarbība

Pirmkārt norādāms, ka emocionālā vardarbība tiek apzīmēta arī ar jēdzienu “psiholoģiskā vardarbība”¹², pat “psiholoģiskais terors”¹³, līdz ar to turpmāk šajā atzinumā emocionālās vardarbības dažādie jēdzieni tiks izmantoti pamīšus, atkarībā no avota uz kura tiek izdarīta atsauce, ar tiem visiem kopumā domājot un saprotot – emocionālo vardarbību.

Emocionālās vardarbības jēdziens tieši neizriet no Satversmes. Tai pat laikā, Satversmes 94. panta pirmais teikums aizsargā ikvienas personas tiesības uz brīvību un neaizskaramību un 95. panta pirmais teikums aizsargā cilvēka godu un cieņu. Lai arī termins “personas neaizskaramība” vairāk interpretēts tiesību uz brīvību kontekstā, personas neaizskaramības tiesības, piemēram, darba tiesiskajās attiecībās aizliedz “psiholoģisko teroru”, jo tas pārkāpj personas neaizskaramību.¹⁴ Tas nozīmē, ka emocionāla vardarbība ir vērtējama personas tiesību uz neaizskaramību kontekstā. Tāpat emocionālā vardarbība ir vērtējama arī Satversmes 95. pantā aizsargāto personas tiesību uz goda un cieņas aizsardzību iespējama aizskāruma kontekstā¹⁵, jo to tiešā veidā skar.

Emocionālā vardarbība minēta Eiropas Padomes Konvencijā par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu¹⁶ (turpmāk – Konvencija), kuras 33. pantā tā apzīmēta kā psiholoģiskā vardarbība. No Konvencijas 33. panta izriet, ka psiholoģiska vardarbība ir tīša rīcība, ar kuru, izmantojot piespiešanu vai draudus, nopietni kaitē personas psiholoģiskajai integritātei. Savukārt no Konvencijas paskaidrojošā ziņojuma¹⁷ izriet, ka psiholoģiskā vardarbība saistāma ar tīšu rīcību, kas nopietni kaitē personas psiholoģiskajai integritātei un ko var izdarīt ar dažādiem līdzekļiem un metodēm un to veido vairāku darbību kopums(rīcība), nevis viens izolēts notikums, turklāt psiholoģiskā vardarbība var notikt ne vien ģimenes attiecībās, bet arī jebkurā citā vidē.

No Latvijas tiesu prakses izriet, ka emocionālā vardarbība ir emocionālas spriedzes un nepanesamu apstākļu radīšana kopumā un ilgākā periodā, ko veido sistemātiska psihiska agresija pret personu,

¹² Jau Latvijas normatīvajā regulējumā pastāv atšķirīgs šo jēdzienu lietojams, tomēr to saturs un būtība ir viena un tā pati, piemēram, Civillikuma 74. panta 1. punktā minēta psiholoģiska vardarbība, savukārt Bērnu tiesību aizsardzības likuma 1. panta 12. punktā minēta emocionālā vardarbība – ar to domājot vardarbības formu, kas nav fiziska, seksuāla vai ekonomiska un tiek izdarīta tīri emocionālā/psiholoģiskā dimensijā. Tiesībsarga piezīme.

¹³ [J.Neimanis. Psiholoģiskais terors darba vietā: juridiskie aspekti](#). Jurista Vārds, 19.10.2004., Nr.40 (345)

¹⁴ Turpat.

¹⁵ Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamenta 02.10.2019. Lēmums lietā Nr. 680030919, SKA-1444/2019, 6.punkts

¹⁶ [Eiropas Padomes Konvencija par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu](#). Pieņemta 11.05.2011., stājas spēkā 01.05.2024.

¹⁷ [Konvencijas paskaidrojošais ziņojums](#), 180-181. punkts. [aplūkots 22.09.2024.]

kas ilgst vismaz kādu laika periodu un kas ir mērķtiecīga – mērķis ir padarīt upura atrašanos konkrētajā vietā par neciešamu.¹⁸

Eiropas Savienības Civildienesta tiesa¹⁹ ar līdzīgu pieeju skaidrojusi emocionālo vardarbību nodarbinātībā Eiropas Savienības institūcijās, definējot to kā psiholoģisko vardarbību un norādot, ka tā ir process, kas ilgst kādu laiku un paredz atkārtotu vai turpinātu darbību esamību, proti, tā atkārtojas un ir sistemātiska. Psiholoģiska vardarbība ir “tīša” darbības, kas var izpausties gan kā fiziska rīcība, gan mutiska vai rakstu valoda, vai žesti un kam ir noteiktas sekas – objektīvs kaitējums personas personībai, cieņai vai fiziskajai vai psiholoģiskajai integritātei. Tomēr netiek prasīts, lai minētās darbības būtu veiktas ar nodomu radīt konkrēto kaitējumu personai un pietiek ar to, ka šīs darbības, tādēļ ka tās ir tikušas izdarītas apzināti jeb “tīši”, objektīvi ir radījušas minētās sekas.²⁰

Tātad secināms, ka emocionālās vardarbības gadījumā kaitīgās darbības tiek veiktas apzināti jeb tīši, turpretī attiecībā uz sekām jeb kaitējumu personai – nav nozīmes vai persona vēlējas tās radīt, vai nevēlējas, ja vien ir radīts objektīvi pastāvošs kaitējums personai. Prasība pēc “objektīva” kaitējuma izslēdz gadījumus, kad kāda persona (cietušais) subjektīvi izjūt ciešanas, piemēram, par pamatotu kritiku vai aizrādījumu, vai arī emocionāli reaģē uz kādu notikumu u.tml. gadījumus.

No minētā izriet, ka emocionālā vardarbība ir process – 1) apzināta jeb “tīša” pret personu vērsta rīcība, radot personai emocionālu spriedzi; 2) izpausme – fiziska rīcība, mutiska vai rakstu valoda, vai žesti; 3) ilgākā laika periodā vai sistemātiski (darbību kopums veido sistēmu) un 4) radot objektīvi pastāvošas sekas – psiholoģisku kaitējumu. Turklāt nav nozīmes, vai persona sekas ir vēlējusies vai nav.

III Tiesībsarga vērtējums

[5] Par diskrimināciju dzimuma dēļ

Vērtējot, vai lietā konstatējams diskriminācijas aizlieguma pārkāpums, tiesībsargs izvērtēs: 1) vai lietā pastāv aizliegtais diskriminācijas kritērijs, 2) vai tiek īstenota atšķirīga attieksme

---

¹⁸ Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamenta 23.11.2012. Sprieduma lietā Nr. A42607608, SKA-150/2012, 10.punkts un 03.07.2019. Spriedums lietā Nr. A420287716, SKA-474/2019, 9. punkts.

¹⁹ Eiropas Savienības Civildienesta tiesa tika likvidēta 01.09.2016. un tās kompetence iekļauta Eiropas Savienības Vispārējā tiesā. Tiesībsarga piezīme.

²⁰ Eiropas Savienības Civildienesta tiesas 25.09.2012. Spriedums lietā F-41/10, 82. un 83. punkts

diskriminācijas kritērija dēļ un, ja atšķirīga attieksme tiek īstenota, 3) vai tā ir pamatota, proti, vai pastāv saprātīgs iemesls, leģitīms mērķis un samērīgums.²¹

[5.1] Kā norādīts šī atzinuma **[3]** punktā, dzimums ir uzskatāms par vienu no aizliegtajiem diskriminācijas kritērijiem Satversmes 91. panta izpratnē. Gan no iesniegumā minētās informācijas, gan no intervijās iegūtās informācijas, izriet, ka Sanāksmes laikā notika Konflikts starp iesniedzēju un [Amatpersonu], kura laikā [Amatpersona], kas ir vīrietis, veltīja emocionālu retoriku vienam konkrētam Sanāksmes dalībniekam – iesniedzējai, kas ir sieviete. **Līdz ar to lietā ir konstatējams diskriminācijas kritērijs – dzimums.**

[5.2] Iesniegumā pausts viedoklis, ka [Amatpersonas] rīcība bija vērsta pret iesniedzēju kā sievieti, jo vīriešu dzimuma pārstāvim minētie izteikumi netika un, visticamāk, netiktu veltīti.

[Amatpersona] nenoliedza, ka Sanāksmē notika Konflikts, tomēr noliedza Konflikta saistību ar iesniedzējas dzimumu.

Saskaņā ar šī atzinuma **[2.4]** punktā norādīto, Konflikta esamību Sanāksmē apstiprināja arī visi respondenti. Iesniedzēja bija vienīgā Sanāksmes dalībniece, pret kuru tika vērsta emocionāla reakcija no [Amatpersonas] puses. **Līdz ar to, ir konstatējama atšķirīga attieksme.**

[Amatpersona] ir skaidrojais, ka emocionālā reakcija saistāma ar šķēršļiem, kas likti [Iestādes] iecerei un Ziņojumam un ar ko, iespējams, saistīta pati iesniedzēja, nevis iesniedzējas dzimumu. Arī intervijās iegūtā informācija norāda, ka Konflikta cēlonis saistīts ar kādiem apstākļiem ārpus Sanāksmes un nav saistīts ar iesniedzējas dzimumu, bet gan iesniedzējas vai tās pārstāvētās organizācijas profesionālo darbību.

Papildus, no intervijās iegūtās informācijas, uz ko norādīja izteikts vairākums respondentu, secināms, ka 1) [Iestādes] uzaicinājums uz Sanāksmi bija neitrāls (tajā nebija kādu īpašu [Iestādes] uzstādījumu Sanāksmes dalībniekiem vai to dzimumam), 2) sieviešu/vīriešu proporcija Sanāksmē bija līdzīga, bez izteiktas kāda dzimuma dominances, turklāt dzimumu proporcija Sanāksmē bija atkarīga no pārstāvēto institūciju/organizāciju deleģējuma, nevis no [Iestādes] uzstādījuma, un 3) Sanāksmē abiem dzimumiem tika dotas vienlīdzīgas iespējas izteikties un netika pausta īpaša attieksme pret kādu no dzimumiem.

---

²¹ Latvijas Republikas Satversmes komentāri, VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs prof. R.Baloža zinātniskā vadībā. Rīga, Latvijas Vēstnesis, 2011., 105.lpp

Līdz ar to, lai arī Konfliktā iesaistītajām pusēm ir dažādi dzimumi un pret Iesniedzēju tika vērstā atšķirīga attieksme, tomēr no tiesībsarga rīcībā esošās informācijas nevar secināt, ka atšķirīgā attieksme būtu saistīta ar Iesniedzējas dzimumu. Atšķirīgās attieksmes cēlonis saistāms ar kādiem citiem apstākļiem ārpus Sanāksmes, iespējams, Iesniedzējas vai tās pārstāvētās organizācijas profesionālo darbību.

Ņemot vērā, ka Sanāksmē īstenotā atšķirīgā attieksme pret Iesniedzēju netika īstenota dzimuma dēļ, nav nepieciešams turpmāk vērtēt atšķirīgas attieksmes pamatotību. Attiecīgi, tiesībsargs nekonstatē diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu dzimuma dēļ Sanāksmē notikušajā Konfliktā.

[6] Par emocionālo vardarbību

Jebkuras konfliktsituācijas nenoliedzami izraisa psiholoģiskus pārdzīvojumus un diskomfortu iesaistītajām pusēm, taču ne katra konfliktsituācija ir uzskatāma par emocionālu vardarbību. Katrā situācijā ir jāvērtē, vai konflikta puses rīcība atbilst emocionālās vardarbības pazīmēm.

Atbilstoši šī atzinuma [4] punktā minētajam, emocionālā vardarbība ir process, kurā kādā laika periodā vai sistēmā, apzināti, pret personu tiek īstenota kaitīga rīcība, radot psiholoģisko spriedzi, kā rezultātā personai tiek radīts objektīvi pastāvošs psiholoģisks kaitējums. Turklāt papildus norādāms, ka Eiropas Savienības Tiesa par psiholoģiskas vardarbības konstatējumu ir skaidrojusi, ka "principā to nevar veikt, pamatojoties tikai uz vienas rīcības konstatējumu. Šī iemesla dēļ uz to, ka darbinieks sanāksmju vai diskusiju laikā ar citu darbinieku ir runājis neatbilstošā tonī, principā nav attiecināms psiholoģiskas vardarbības jēdziens."²²

Sanāksmes sākumā notikušais Konflikts raksturojams kā **viena izolēta, emocionāla, spontāna [Amatpersonas] mutvārdu retorika** pēc Iesniedzējas izteiktajiem iebildumiem par Ziņojumu, turklāt to galvenokārt raksturoja veids, kādā [Amatpersona] runāja, nevis saturs, proti, [Amatpersona] dažas minūtes runāja emocionālā, dusmīgā, paaugstinātā balss tonī, žestikulējot²³ un vienu vai dažas reizes uzsitot ar plaukstām vai pirkstiem pa galdu, taču [Amatpersona] neveltīja Iesniedzējai nekāda veida lamas vai apvainojuma vārdus.²⁴ Lai arī [Amatpersona] informēja Iesniedzēju par vēlmi vērsties drošības iestādēs, vienlaikus atsevišķi respondenti norādīja uz

²² Eiropas Savienības Tiesas 13.07.2018. spriedums lietā T-377/17, 92. punkts

²³ Lielākā daļa respondentu apstiprināja roku vicināšanu no [Amatpersonas] puses, taču lielākā daļa no tiem arī precizēja, ka tas nebija vērstis pret Iesniedzēju, bet gan roku vicināšana bija žestikulācija teiktā uzsvēršanai. Tiesībsarga piezīme.

²⁴ Rupju vai apvainojošu vārdu izteikšanu noraidīja visi respondenti. Tiesībsarga piezīme.

[Amatpersonas] izteicieniem par draudiem [Amatpersonai] (vai viņa ģimenei). Pēcāk Sanāksme turpinājās, notika Ziņojuma izskatīšana, un tajā iesaistījās arī pati Iesniedzēja.²⁵ [Amatpersonas] rīcībā nav saskatāmas tādas emocionālās vardarbības pazīmes kā darbību ilgstošais raksturs vai sistemātiskums un, atsaucoties uz jau minēto tiesu praksi, emocionālo vardarbību nevar konstatēt, balstoties uz vienu izolētu rīcības gadījumu. **Ievērojot augstāk minēto tiesībsargs nekonstatē [Amatpersonas] rīcībā emocionālo vardarbību.**

[7] Valsts amatpersonu ētikas principi

[7.1] Likums “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” (turpmāk – Interešu konflikta novēršanas likums) noteic, ka [..] ir valsts amatpersonas. No minētā likuma tvēruma var secināt, ka valsts amatpersonām savā darbībā jāievēro ētikas normas – jo īpaši savas pārstāvētās nozares ētikas noteikumi. Tas izriet no minētā likuma 22. panta, kas noteic, ka valsts amatpersonas darbojas atbilstoši attiecīgajā profesijā, jomā vai nozarē apstiprinātajiem uzvedības (ētikas) kodeksiem.

Lai arī [Amatpersonas] rīcībā Sanāksmes laikā nav konstatējama nedz diskriminācija dzimuma dēļ, nedz arī emocionālā vardarbība, tomēr tiesībsargs norāda, ka [Amatpersonas] pārlieku emocionālā reakcija nebija profesionāla un pieklājīga. Pieklājība, savukārt, ir viens no ētikas aspektiem.²⁶

Tiesībsargs norāda, ka nekonstatē nevienu ētikas kodeksu, kas būtu saistošs un piemērojams [Amatpersonai] [..]. [Iestādes] tīmekļa vietnē²⁷ tiesībsargs konstatē [Iestādes] Ētikas kodeksu²⁸, kas piemērojams [Iestādes] ierēdņiem un darbiniekiem²⁹, nevis [Amatpersonai]. Savukārt Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja tīmekļa vietnē³⁰ tiesībsargs konstatē vien [..] ētikas kodeksa projektu³¹, kas nav spēkā esošs un līdz ar to nav piemērojams. Minētajā ētikas kodeksa projektā noteikti ētikas principi un uzvedības noteikumi visiem [..] locekļiem un noteikta arī kārtība kādā tiktu uzraudzīta ētikas kodeksa ievērošana un iespējamo pārkāpumu vērtēšana un seku noteikšana.

²⁵ Lielākā daļa respondentu norādīja, ka sanāksme produktīvi turpinājās un dalībnieki tajā izteicās. Divi respondenti norādīja, ka pēc Konflikta sanāksmes gaita bija ietekmēta negatīvi, tai pat laikā, viens no minētajiem respondentiem, arī norādīja, ka pēc Konflikta Iesniedzēja turpināja piedalīties Ziņojuma izskatīšanā, sekojot tam “pa punktiem” un izsakot viedokli. Tiesībsarga piezīme.

²⁶ Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, Valsts administrācijas skola. [Ētika valsts amatpersonu darbībā](#). Rīgā, 2008. [aplūkots 22.09.2024.]

²⁷ [Saite uz [Iestādes] tīmekļa vietni] [aplūkots 22.09.2024.]

²⁸ [Saite uz [Iestādes] ētikas kodeksu] [aplūkots 22.09.2024.]

²⁹ [Iestādes] ētikas kodeksa 1. un 3. punkts

³⁰ [Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja tīmekļa vietne](#) [aplūkots 22.09.2024.]

³¹ [..] [aplūkots 22.09.2024.]

Tiesībsargs vērš uzmanību Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupas (GRECO) (turpmāk – GRECO) Piektās novērtēšanas kārtas otrajam atbilstības ziņojumam par Latviju³²(turpmāk – GRECO Ziņojums), kurā sniegta informācija par GRECO Piektās kārtas novērtējuma ziņojumā ietverto rekomendāciju izpildi.

1. No GRECO Ziņojuma izriet, ka GRECO Piektās kārtas novērtējuma ziņojumā, cita starpā, bija izteikusi v rekomendāciju ar aicinājumu, izstrādāt principus un rīcības standartus, kas būtu piemērojami un īstenojami [...] locekļiem, politiskajām amatpersonām un ārštata konsultatīvajiem darbiniekiem, kā arī dažādu kategoriju neatalgotiem padomniekiem centrālajā valdībā. **Tiesībsargs norāda, ka v rekomendācija pēc būtības ietvēra, piemēram, tāda dokumenta kā [...] ētikas kodeksa izstrādi un pieņemšanu.**
2. GRECO Ziņojumā norādīts, ka v rekomendācija īstenota daļēji, proti, pieņemts dokuments, ar kuru ieviests vispārējs godprātības ietvars visai valsts pārvaldei, taču tas nav attiecināms uz [...] locekļiem. Vienlaikus Ziņojumā norādīts uz Latvijas iestāžu sniegto informāciju par to, ka tiek apsvērta atsevišķu standartu un rīcības principu izstrāde [...] locekļiem, politiskajām amatpersonām un ārštata konsultatīvajiem darbiniekiem, kas aizkavējusies COVID-19 krīzes, Krievijas kara pret Ukrainu un tā izraisītās enerģētikas krīzes dēļ, un pēc jaunās valdības izveides (pēc parlamenta vēlēšanām 2022. gada 1. oktobrī) Valsts kanceleja un KNAB lūgs jauno valdību izstrādāt atsevišķus [...] locekļu rīcības standartus un principus.

Tiesībsargs norāda, ka patreiz³³ nav konstatējams spēkā esošs [...] ētikas kodekss, līdz ar to patreizējais regulējums tiešā veidā neregulē [...] locekļu rīcību un atbildību ētikas normu ievērošanas kontekstā. Tas rada riskus un apdraud efektīvu šo normu ievērošanu un uzraudzību. **Līdz ar to tiesībsargs vērš uzmanību nepieciešamībai izstrādāt un pieņemt [...] ētikas kodeksu – lai ētikas jautājumu risināšanai būtu konkrēts, piemērojams un efektīvs instruments.**

[7.2.] Neskatoties uz minēto, tiesībsargs sniedz sekojošu vērtējumu par [Amatpersonas] rīcību, balstoties uz patreiz pieejamo un spēkā esošo tiesisko regulējumu un pieejamajiem instrumentiem.

---

³² [GRECO Piektās novērtēšanas kārtas otrais atbilstības ziņojums par Latviju](#) [aplūkots: 22.09.2024.]

³³ Uz 2024.gada novembri. Tiesībsarga piezīme.

Pieklājība ir ne vien viens no ētikas aspektiem, kā tika norādīts šī atzinums [7.1.] punktā, bet arī labas pārvaldības elements.³⁴ Attiecīgi, pieklājības normu pārkāpumu var vērtēt arī labas pārvaldības principa ievērošanas kontekstā.

Labas pārvaldības princips nav tikai šauri tulkojams administratīvā procesa princips³⁵, bet arī vispārējs tiesību princips un konstitucionāls princips³⁶, turklāt laba pārvaldība ir arī politikas un valsts pārvaldes iekšējas funkcionēšanas vērtība.³⁷ Arī Satversmes tiesas praksē ir konstatējams, ka ministriem savā rīcībā jāievēro labas pārvaldības princips.³⁸

Gadījumā, ja [Amatpersona] pārlietu emocionāli ir reagējis Sanāksmes laikā, un tas noticis vienu īsu epizodi, šādu rīcību var uzskatīt par nepieklājīgu un pretēju labas pārvaldības principam. Laba pārvaldība prasa cieņpilnu un pretimnākošu attieksmi no valsts pret personu, attiecīgi, paaugstināts balss tonis un pārlietu emocionāla attieksme var tikt vērtēta kā nepieklājīga un līdz ar to arī – neatbilstoša labas pārvaldības principam. **Tādejādi [Amatpersonas] rīcībā var konstatēt labas pārvaldības principa pārkāpumu.**

Tiesībsargs saprot, ka Konflikts Iesniedzējai radīja nepatīkamas emocijas, taču norādāms, ka [Amatpersona] jau Sanāksmes laikā pats savu rīcību novērtēja un publiski atvainojās. Tiesu praksē atzīts, ka atvainošanās ir plaši pielietots atlīdzināšanas veids un atvainošanās atzīta par sabiedrībā vispārpieņemtu veidu, kā var tikt kompensēti nelieli emocionālie pārdzīvojumi.³⁹ **Līdz ar to var secināt, ka [Amatpersona] jau ir centies situāciju noregulēt.**

[8] Ievērojot visu iepriekš minēto, tiesībsargs pabeidz pārbaudes lietu Nr. 2024-67-26AB nekonstatējot Sanāksmē notikušu diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu dzimuma dēļ, kā arī emocionālo vardarbību. Tiesībsargs konstatē [Amatpersonas] rīcībā labas pārvaldības principa

---

³⁴ [J.Neimanis. Labas pārvaldības princips. Latvijas intereses Eiropas Savienībā. Rīgā: Latvijas Politologu biedrība, SIA Dardedze hologrāfija, 2013.](#) [aplūkots: 09.09.2024.]

³⁵ Labas pārvaldības princips tieši ir norādīts Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta piektajā daļā, taču tas izriet arī no 10. panta kopumā. Tiesībsarga piezīme.

³⁶ Atvasināms gan no Satversmes 1. panta, gan 89. panta. Tiesībsarga piezīme.

³⁷ [J.Neimanis. Labas pārvaldības princips. Latvijas intereses Eiropas Savienībā. Rīgā: Latvijas Politologu biedrība, SIA Dardedze hologrāfija, 2013.](#) [aplūkots: 09.09.2024.]

³⁸ Satversmes tiesas 09.03.2004. spriedums lietā Nr. 2003-16-05, 2. punkts. Lai arī konkrētajā spriedumā Satversmes tiesas skatītais centrālais jautājums nebija par [amatpersonu] rīcību un labu pārvaldību, tomēr tiesa secinājumu daļas 2. punktā, cita starpā, ir norādījusi, ka "tiesiskās stabilitātes un labas pārvaldības princips prasa, lai [amatpersona] savas pilnvaras izmantotu saprātīgā laika posmā."

³⁹ Latvijas Republikas Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojums "Morālā kaitējuma atlīdzināšana administratīvajās lietās", Rīga, 2011., 41.lp

pārkāpumu, taču vienlaikus tiesībsargs konstatē arī, ka [Amatpersona] jau Sanāksmes laikā ir centies situāciju noregulēt atvainojoties.

Savukārt attiecībā uz goda un cieņas iespējamo aizskārumu, tiesībsargs norāda, ka par minēto jautājumu Iesniedzējai ir tiesības vērsties tiesā civiltiesiskā kārtībā, atbilstoši Civillikuma 2352.¹ pantam.

IV Tiesībsarga rekomendācijas

[9] Tiesībsargs, pamatojoties uz Tiesībsarga likuma 25.panta trešo daļu, pabeidz pārbaudes lietu **Nr.2024-67-26AB** ar ieteikumu **Ministru kabinetam** – izstrādāt un pieņemt [...] ētikas kodeksu, kurā tostarp būtu regulēta arī [amatpersonu] rīcības izvērtēšanas kārtība un sekas pārkāpuma konstatēšanas gadījumā.

Tiesībsargs aicina sniegt informāciju par rekomendācijas izpildi sešu mēnešu laikā no šī atzinuma saņemšanas dienas.

Saskaņā ar Tiesībsarga likuma 25. panta ceturto daļu, atzinumam ir rekomendējošs raksturs. Līdz ar to atzinums nav pārskatāms vai pārsūdzams.

Ar cieņu
tiesībsargs

Juris Jansons